

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Oppimisen ja hyvinvoinnin haasteet opettajankoulutuksen kehittämisen ytimessä

HOHTO-hankkeen aloituswebinaari 25.5.2021

Opetusneuvos Marjo Vesalainen
Opetus- ja kulttuuriministeriö

- OKM:n rahoitushaun taustoista
- Yhteiskunnallisia ja koulutuspoliittisia näkökulmia → vaikutuksia opettajankoulutukseen ja opettajien osaamistarpeisiin
- Opettajankoulutusfoorumi ja opettajankoulutuksen kehittämisohjelman uudistus

OKM:n rahoitushaun taustoja

- Varhaiskasvatuksen ja opetustoimen henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja korkeakoulutuksen verkostomaiseen kehittämiseen
- Haun yksi keskeinen osa-alue: **korkeakoulujen opettajankoulutustehtävissä toimivien ammatillisen ja pedagogisen osaamisen kehittäminen**
 - Tavoitteena kehittää **digitaalisissa** ja **yhteisöllistä** opiskelua tukevissa oppimisympäristöissä tarvittavaa **pedagogista osaamista ja ohjausosaamista**.
 - Tiivis yhteistyö muiden hankkeiden kanssa ja korkeakoulujen verkostot, joissa osaamista kehitetään tutkimusperustaisesti
 - Opettajankouluttajien osaamisen kehittämiseen myönnettiin yhteensä 2,7 milj.
- <https://minedu.fi/-/11-miljoonaa-varhaiskasvatuksen-ja-opetustoimen-henkiloston-seka-opettajankouluttajien-osaamisen-kehittamiseen-tukea-myos-nousevien-alojen-korkeakoulutuksen-verkostoille>

Opettajankoulutukseen vaikuttavia tavoitteita hallitusohjelmassa

Koulutuksellinen tasa-arvo

- Varhaiskasvatuksen ammattilaisten saatavuuden varmistaminen
- Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmat
- Erityisopetuslainsäädännön, kolmiportaisen tuen ja inklusion toimivuus
- Opinto-ohjauksen ja elinikäisen ohjauksen vahvistaminen
- Kotoutumiskoulutuksen vahvistaminen eri koulutusasteilla
- Vähemmistöryhmien osallisuus

Hyvinvoivat lapset ja nuoret

- Lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen; demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen vahvistaminen
- Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten oppimisedellytyksien vahvistaminen
- Oppilas- ja opiskelijahuollon palveluiden vahvistaminen
- Oppilaitosten yhteisöllisen toimintakulttuurin vahvistaminen

Ajankohtaisia opettajankoulutukseen vaikuttavia hankkeita ja uudistuksia

- [Ammatillisen koulutuksen uudistus](#) (1.1.2018)
- [Uusi lukiolaki](#) ja [LOPS2021](#)
- [Oppivelvollisuuden laajentaminen](#) ja uusi oppivelvollisuuslaki (30.12.2020)
- [Koulutuspoliittinen selonteko](#) eduskunnalle (8.4.2021)
- [Jatkuvan oppimisen](#) mallien kehittäminen
- [Opinto-ohjauksen kehittämisohjelma](#) kaikilla koulutusasteilla
- [Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma](#)
- [Oikeus oppia](#): Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laadun ja tasa-arvon kehittämisohjelma (2020-2022)
- [Oikeus osata](#): Ammatillisen koulutuksen laadun ja tasa-arvon kehittämisohjelma
- [Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelma](#) (19.5.2021)

Toimintaympäristön muutokset

Lapsi, oppilas ja opiskelija

- Hyvinvointi ja oppimiseen sitoutuminen
- Oppimisvaje, tasa-arvo

Luokka ja ryhmä

- Tuen ja ohjauksen järjestäminen
- Laaja-alainen osaaminen

Oppilaitos, koulutuksen järjestäjä

- Oppivelvollisuuden laajentaminen
- Opettajien ja rehtoreiden hyvinvointi
- Yhteisö- ja johtamisosaamisen vahvistaminen

Opettajankoulutus

- Jatkuvan oppimisen mallien kehittäminen
- Opettajankoulutuksen houkuttelevuus
- Kelpoiset opettajat
- Kansainvälistyminen

Yhteiskunta

- Ilmastonmuutos; kestävän kehityksen edistäminen
- Digitalisaatio ja AI koulutuksessa ja työelämässä
- Väestönkehityksen vaikutukset

Opettajien osaamisen kehittämistarpeita

Osaamista tarvitaan

- **Digipedagogiikka** ja tekoälyn hyödyntäminen
- Kestävän kehityksen hyvin moninaiset kysymykset
- **Oppimisen tuki, erityispedagogiikka ja ohjausosaaminen**
- Kieli- ja kulttuuritietoinen pedagogiikka, monikielisyyden näkökulmat
- Tasa-arvoon, yhdenvertaisuuteen, ihmisoikeuksiin liittyvät kysymykset
- Kiusaamisen ja väkivallan ehkäisy
- **Hyvinvointiosaaminen** ja tunnetaitojen merkitys
- **Vuorovaikutuksen ja yhteisöllisyyden** edistäminen sekä yhteistyö yhteiskunnan eri toimijoiden kanssa
- Miten kansainvälisyys huomioidaan opettajankoulutuksessa?
- jne.....

Opettajankoulutusfoorumi ja opettajankoulutuksen kehittämishankelman uudistus

- Opettajankoulutusta on tärkeä kehittää yhteisöllisesti ja tutkimusperustaisesti
- Opettajankoulutuksen kehittämishankkeiden tuotosten ja oppien jatkohyödyntäminen
- <https://minedu.fi/opettajankoulutusfoorumi>

OPETTAJAN ASIAN- TUNTIJUUS JA OSAAMINEN

- Syvälinen oman alan osaaminen
- Pedagoginen taitavuus
- Yhteiskunnalliset, globaalit ja eettiset kysymykset
- Arvo-osaaminen
- Tunne-, vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot
- Yritteliäisyys
- Muutososaaminen
- Tutkimusosaaminen
- Moninaiset oppijat

- Luovuus, uteliaisuus, kokeilu- ja kehittämishenki
- Opetussuunnitelmaosaaminen
- Taito innovoida yhdessä ja ottaa käyttöön uusia opetuksen innovaatioita (mm. digisosaaminen)
- Taito reflektoida ja arvioida
- Taito muuttaa oma toimintaa
- Pystyvyys ja toimijuus

- Oppilaitoksen toimintakulttuurin kehittäminen verkostoissa
- Oman osaamisen kehittäminen itsearviointeihin ja tutkimukseen perustuen
- Verkostoituminen ja yhteisöosaaminen

Ks. myös Moniulotteinen opettajan osaamisen malli (MAP)

<https://sites.utu.fi/ovet/hanke/moniulotteinen-opettajan-osaamisen-malli-map/>

Uuden kehittämisohjelman kehittämiskohteet

- 1) Ennakoinnilla ja valinnoilla vetovoimaa, osuvuutta ja laatua
- 2) Opettajien osaaminen ja jatkuva oppiminen
- 3) Opettajankoulutus vahvaksi yhteistyöllä ja verkostoilla
- 4) Osaavalla johtamisella oppivaksi ja kehittyväksi yhteisöksi

Tutkimusperustaisuus

Uuden kehittämisohjelman linjauksia arvioiva **verkkokysely on auki 31.5.2021 asti:**

- Suomeksi: <https://www.strategydialog.com/01fadd60-6132-4e8b-b500-f05ed036b2e1>
- På svenska: <https://www.strategydialog.com/12ea753a-4935-4133-a300-c4279a5f0e64>

Yhteiskunta muuttuu ja osaamistarpeet muuttuvat

On tärkeää, että opettajankoulutus ottaa yhteiskunnan muutoksista johtuvat haasteet vastaan, elää ajassa, uudistuu korkeatasoisena ja yhteiskuntaan vaikuttavana sekä kehittyy vetovoimaisena!

Muutosten pohjaksi tarvitaan tutkimusta

- Opettajakoulutuksen kehittämiseen tarvitaan laajaa tutkittua tietoa.
- Tarvitaan korona-ajan toteutusten, kokemusten sekä oppimisen laadun arviointia.
- Hyvinvoinnin, oppimisen tuen ja ohjauksen kysymykset ovat tärkeitä tekijöitä laadukkaan oppimisen taustalla.

Kiitos!

marjo.vesalainen@minedu.fi

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET